

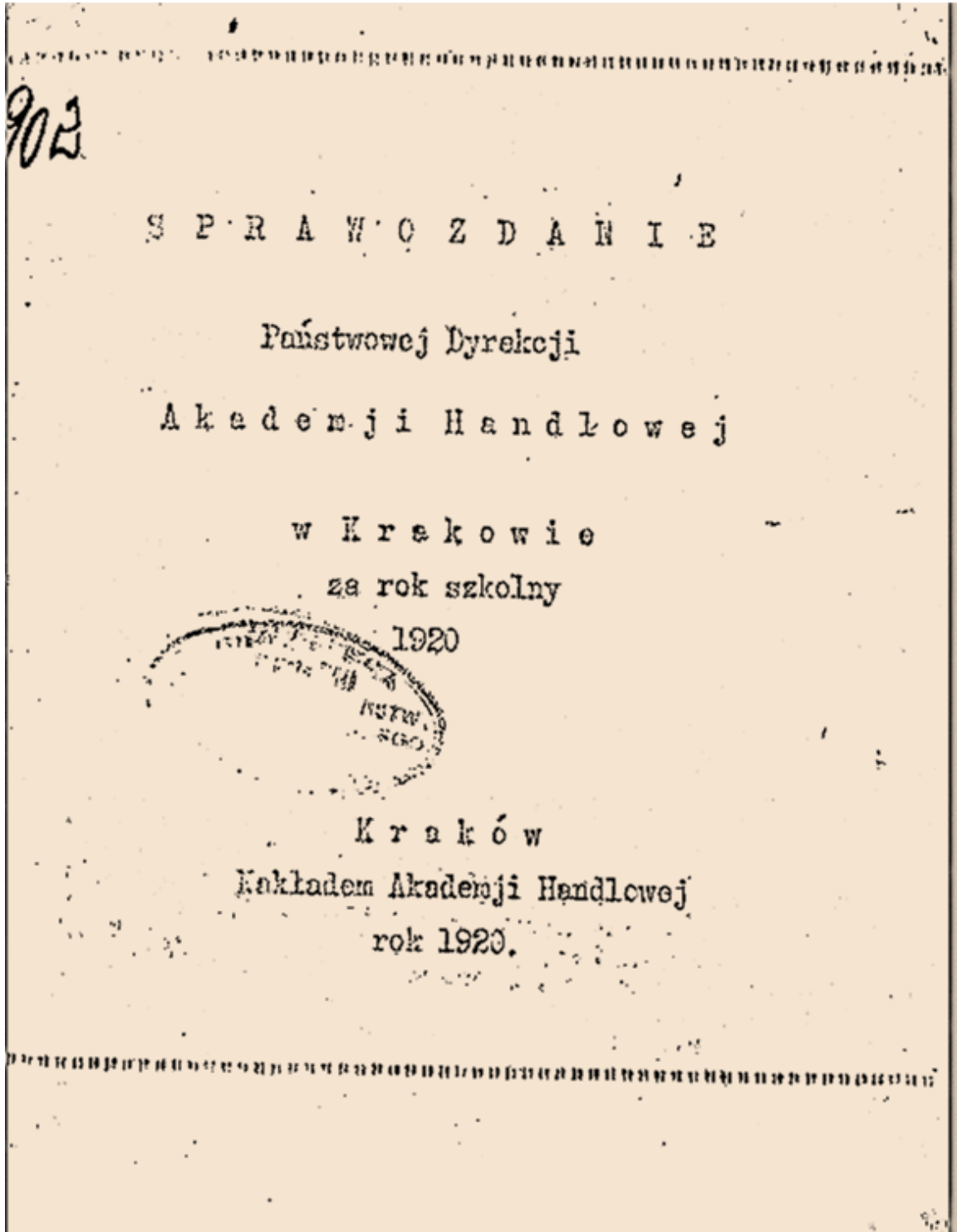
Jan Michał Zieleniewski – wybitny absolwent

Prof. Jan Zieleniewski. Źródło: Archiwum Uniwersytetu
Gdańskiego, sygn. Z-13 (teczka).

Jan Michał Zieleniewski urodził się 8 lutego 1901 r. w Krakowie. Był synem Edmunda Zieleniewskiego - inżyniera współwłaściciela i dyrektora firmy L. Zieleniewski, Fitzner-Gamper S. A. w Krakowie i Jadwigi z Ciechanowskich.

Początkowo pobierał naukę w domu, następnie uczęszczał do Szkoły Ludowej św. Floriana, a później do Gimnazjum im. Jana Sobieskiego w Krakowie. W latach 1919–1923 studiował na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. W tym samym okresie (1919/1920) ukończył kurs abiturientów w Akademii Handlowej w Krakowie – kurs przygotowawczy z zakresu handlu i ekonomii.

Oddział D.

1. Adamski, 2. (Arrill Adolf 31.1.), 3. Bibro, 4. Babi-
recki, 5. Biessczad, 6. Blecnsiger, 7. Bogucki, 8. Boro-
wiczka, 9. (Burko 31.1.), 10. Bürger 31.1.), 11. Ci-
chalewski, 12. (Cizkowski Edward 15.5.), 13. (Cizkowski
Tadeusz 15.1.), 14. (Czolusnick 31.1.), 15. Debicki
Tadeusz Ignacy, 16. Dobicki Tadeusz, 17. Dziziel, 16. Dur-
naj, 19. (Dziędzicki 31.1.), 20. Edlicher, 21. G-
narski, 22. Goldfinger, 23. (Goldmann 31.1.), 24. Gorski
25. Grjner, 26. Gutwinski, 27. Gusiak, 28. Hornung, 29.
(Jeron 31.1.), 30. Jansson, 31. Kellenbach, 32. Lanienaki
33. Kapiszewski, 34. Kisielewski, 35. (Klestermayer sp.
8.1.), 36. Kohut, 37. Krupinski, 38. Lubatowa, 39. Kuhl,

- 69 -

40. (Kwiatkowski 2.3.), 41. Leisten, 42. (Lustgarten
31.1.), 43. Malis, 44. (Matiowski 31.1.), 45. Meyer
46. (Mazurek 31.1.), 47. (Miesik 1.3.), 48. (Mocha 31.
1.) 49. (Nowicki 12.1.), 50. Kowotarski, 51. Ogonowski,
52. Pacula, 53. Piekarczyk, 54. Rapoport Władysław,
55. Rapoport Zygmunt, 56. (Ropczyński 31.1.) 57. Pocz-
niak, 58. (Romanski 31.1.), 59. Roschach, 60. Si-
korski, 61. Spints, 62. (Statter 15.5.), 63. Studnicki,
64. Szafarski, 65. Szwedzik, 66. Tartak, 67. Tokarz,
68. Wlzeich, 69. Urban, 70. (Wald 1.2.), 71. Wasyluk
72. Wilson, 73. Witak, 74. Wozny, 75. Zekrowski, 76. Za-
ruski, 77. Zaykowski, 78. Zieleniewski.

Kurs Abiturientów Akademii Handlowej w Krakowie za rok szkolny 1919/1920.

Oddział D, nr 78 Zieleniewski

Kontynuował studia na Uniwersytecie Jagiellońskim, a w 1926 roku ukończył kurs naukowej organizacji pracy w Instytucie Piorkowskiego w Berlinie. Stopień doktora uzyskał na podstawie rozprawy pt. *Pojęcie fikcji u Davida Hume'a i Hansa Vaihingera*. Jego wykształcenie filozoficzne i ekonomiczne pokazuje, że był nie tylko menedżerem przemysłowym, ale również naukowcem i intelektualistą.

Pracę zawodową rozpoczął w 1924 roku w „Zjednoczonych Fabrykach Maszyn, Kotłów i Wagonów w Krakowie” – jednej z najstarszych firm maszynowych w Polsce, założonej w 1810 roku przez jego przodka Antoniego Zieleniewskiego. W 1928 roku

przedsiębiorstwo połączyło się z niemiecką firmą Fitzner-Gamper S.A., tworząc spółkę L. Zieleniewski i Fitzner-Gamper S.A.

W latach 1929–1935 pracował m.in. jako sekretarz zarządu oraz dyrektor należącej do firmy fabryki kotłów w Siemianowicach Śląskich (1930–1933). W latach 1933–1936 pełnił funkcję sekretarza generalnego zakładów Wspólnoty Interesów Górniczo-Hutniczych na Śląsku, objętych nadzorem sądowym. Następnie, w latach 1936–1939, został mianowany zarządcą przymusowym dóbr i zakładów przemysłowych Jana Henryka XV Hochberga, księcia von Pless, oraz zakładów spółki Hohenlohe-Werke, obejmujących huty cynku i kopalnie węgla.

Działalność wojskowa

Jako oficer rezerwy 8. Pułku Ułanów brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej w 1920 roku oraz w III powstaniu śląskim w 1921 roku. 19 listopada 1930 roku Prezydent RP mianował go podporucznikiem rezerwy kawalerii ze starszeństwem od 1 stycznia 1930 roku. Został przydzielony do 8. Pułku Ułanów w Krakowie. Stopień porucznika otrzymał ze starszeństwem od 1 stycznia 1936 roku.

W 1939 roku uczestniczył w kampanii wrześniowej i dostał się do niewoli niemieckiej. Przebywał kolejno w obozach jenieckich: Arnswalde (Oflag II B), Großborn (Oflag II D), Osterode oraz Dössel (Oflag VI B). W 1943 roku uciekł z obozu w Dössel i wstąpił do Armii Krajowej. Jako żołnierz AK brał udział w Powstaniu Warszawskim.

W 1944 roku wyjechał do Krakowa, gdzie przebywał do końca okupacji.

Działalność naukowa i organizacyjna

Po zakończeniu II wojny światowej, w latach 1945–1948, kierował działem handlu zagranicznego „Społem”. W latach 1948–1950 był dyrektorem Polskiego Towarzystwa Handlu Zagranicznego „Varimex”.

Od 1948 roku pracował również naukowo. Wykładał w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Sopocie, gdzie kierował Katedrą Handlu Zagranicznego (1951–1955). W latach 1949–1960 był kierownikiem Katedry Rachunkowości w Akademii Nauk Politycznych. Następnie, w latach 1956–1965, wykładał w Katedrze Organizacji i Techniki Zarządzania w Szkole Głównej Planowania i Statystyki w Warszawie.

Dostępne źródła nie podają jednoznacznie dokładnego roku nadania mu tytułu profesora, ale wiadomo, że już w latach 1958–1966 pracował w Szkole Głównej Handlowej jako profesor nadzwyczajny.

W latach 1958–1970 pełnił funkcję zastępcy kierownika, a następnie kierownika Zakładu Prakseologii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie. Współpracował z prof. Tadeuszem Kotarbińskim i uczestniczył w rozwoju prakseologii jako samodzielnej dyscypliny naukowej. Zakład Prakseologii PAN prowadził również studia doktoranckie. W latach 1966–1971 kierował Katedrą Ekonomii i Organizacji Pracy na Uniwersytecie Łódzkim.

Jan Zieleniewski zajmował się ogólną teorią organizacji i należy do pionierów badań nad organizacją oraz zarządzaniem w Polsce. Przyczynił się do wyodrębnienia teorii organizacji jako samodzielnej dziedziny nauki.

Był autorem wielu publikacji, m.in.:

- *Organizacja i metody pracy przedsiębiorstwa handlu zagranicznego* (1951),
- *O problemach organizacji* (1970),
- *O organizacji badań naukowych* (1975),
- *Organizacja i zarządzanie* (1981).

Napisał książkę „*Organizacja ze zespołów ludzkich*”, która stała się ważnym podręcznikiem akademickim.

Należał do Polskiej Partii Socjalistycznej (PPS), jednak po połączeniu PPS z PPR odmówił wstąpienia do PZPR. W konsekwencji zakończył działalność gospodarczą i poświęcił się pracy naukowej oraz dydaktycznej.

Odnaczenia

Za swoją działalność został odznaczony:

- Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1947),
- Złotym Krzyżem Zasługi (1931),
- Medalem Niepodległości (1933).

Jan Zieleniewski był polskim profesorem nauk ekonomicznych, specjalistą w dziedzinie prakseologii oraz pionierem badań nad teorią organizacji i zarządzania.

Zmarł 1 października 1973 roku w Warszawie. Został pochowany na Cmentarzu Powązkowskim.

Źródła:

1. A. Chodkowska, M. Ciara, *Materiały Jana Zieleniewskiego* (1901 - 1973), Polska Akademia Nauk Archiwum w Warszawie, sygnatura III-221.
2. *Zieleniewski Jan* [w:] pl. wikipedia. org/wiki/.
3. *Zieleniewski Jan*, [w:] *Nowa encyklopedia powszechna PWN*, tom 6, Warszawa 1997, s. 1017.
4. Sprawozdanie Państwowej Dyrekcji Akademji (oryg. zapis) Handlowej w Krakowie za rok szkolny 1919/1920.
5. A. Czech, *Z Kart Historii , Wiślańskie zjazdy ekonomistów* (1957–1968) – cz. II Biuletyn PTE nr 2(97). Czerwiec 2022
6. Portret Prof. Jan Zieleniewski. Źródło: Archiwum Uniwersytetu Gdańskiego, sygn. Z-13 (teczka).

Urszula Siwek - Faszyńska